

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng thứ Ba, ngày 03/02/2026.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 330: Tất cả hình thức nơi nhà Phật đều là biểu pháp

Chúng ta cần thấu hiểu rằng “*Tất cả hình thức nơi nhà Phật đều là biểu pháp*”. Ví dụ, khi dâng hoa cúng Phật, hoa tốt thì quả nhất định sẽ tốt. Hòa Thượng chỉ dạy rằng ly nước trong suốt dâng cúng Phật biểu trưng cho tâm thanh tịnh; vì vậy, mỗi khi nhìn thấy ly nước là tự nhắc mình phải giữ tâm thanh tịnh và quán chiếu xem trong ngày qua tâm mình có rơi vào vọng tưởng, phiền não hay không.

Vì vậy, tất cả vật dụng cúng dường nơi nhà Phật đều là biểu pháp, không phải để Phật hưởng dụng hay để Phật ban phước. Phật là vô duyên đại từ, tức lòng từ không có điều kiện, nên sẵn sàng ban phước cho chúng sanh, nhưng thực tế Ngài cũng không thể làm thay điều đó; đã vậy thì thiên thần quỷ vật lại càng không thể. Do đó, phước phải do chính mình tạo, tự mình tu phước, tích phước và tiết phước.

Nhiều người không biết tiết phước là như thế nào; thực ra chỉ cần hằng ngày tiết kiệm nước, điện, không lãng phí thức ăn. Do không hiểu điều này, có người lúc trẻ sung túc nhưng về già lại bần cùng, thiếu thốn, thậm chí bệnh khổ triền miên, vì đã tiêu hết phước trong sinh mạng của mình. Nếu ông bà, cha mẹ được tiếp nhận giáo dục cổ xưa thì luôn nhắc con cháu biết tích cóp, tu phước, tích đức. Bà nội tôi từng dặn bố tôi rằng: “*Nhà con đông nên lúc nào trong nhà cũng phải chứa hũ muối, hũ gạo.*”

Quay lại bài học hôm nay, các vật dụng cúng dường nơi nhà Phật như hương, hoa, đèn, trái cây, phan, phướn đều là biểu pháp, nhắc nhở chúng ta những điều thiết thực. Ví dụ hoa quả: hoa là nhân, nhân tốt thì quả nhất định tốt, không bao giờ gieo nhân xấu mà được quả tốt, và ngược lại. Ngay cả hạt giống rau không rõ nguồn gốc khi gieo trồng thì tỷ lệ nảy mầm và sức sống của cây chỉ đạt khoảng một nửa, cây lớn lên cũng èo uột; còn hạt giống có nguồn gốc rõ ràng, giá cao thì

gieo gần như đều nảy mầm và cây phát triển rất tốt. Từ đó có thể thấy, nhân tốt ắt cho quả tốt.

Vật dụng cúng dường nơi nhà Phật không chỉ mang ý nghĩa biểu pháp mà còn là sự tri ân, báo ân đối với Phật, Bồ Tát, Thánh Hiền—những bậc đã khai mở ánh sáng trí tuệ cho chúng ta. Vì vậy, đệ tử Phật có nên cúng dường Phật hay không? Trong mọi hoàn cảnh, chúng ta không nên rời Phật tượng; thấy hình tượng Phật là tự nhắc mình về một con người có nhân cách và sự nghiệp đáng noi theo. Đệ tử Phật phải học theo Phật, làm lợi ích cho chúng sanh; theo Hòa Thượng, chỉ lo lợi ích riêng mình là Ma giả Phật, là đệ tử của Ma.

Hòa Thượng nói: ***“Cúng dường tượng Phật có hai ý nghĩa. Một là thấy người hiền thì tự sửa mình”***. Trong Đệ Tử Quy có câu: *“Gần người hiền, tốt vô hạn. Đức tiến dần, lỗi ngày giảm.”* Thế nhưng trước đây, có một số người không hiểu, lại cho rằng thờ Phật trong nhà là đại tội, do đó, có những vùng miền rất sợ để tượng Phật trong nhà. Nhiều người hưởng ứng và tin theo việc này. Đây là một ý niệm sai lầm.

Khi thấy những người có hành động đẹp, việc làm tốt, chúng ta soi lại mình xem có làm được như họ hay không. Phật là bậc tự giác, giác tha, giác hạnh viên mãn—tự mình giác ngộ, hoàn thiện bản thân và đem sự hoàn thiện ấy dạy bảo người khác. Thế gian gọi người như vậy là một nhân cách lớn, một người thầy vĩ đại.

Hòa Thượng nói: ***“Ý nghĩa thứ hai của cúng dường tượng Phật là không quên gốc.”*** Chúng ta niệm Nam Mô *“Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật”* thì *“Bổn”* là gốc và *“Sư”* là thầy. *“Bổn Sư”* là vị thầy đầu tiên, vị thầy khai mở cho chúng ta biết được chân tướng của vũ trụ nhân sanh, biết được trồng nhân tốt sẽ được quả tốt, trồng nhân xấu không tránh được quả xấu, gieo nhân yêu thương nhất định gặt quả yêu thương. *“Thích Ca”* là năng nhân tức là từ bi. *“Mâu Ni”* là tịch mặc tức là thanh tịnh.

Danh hiệu của Ngài nhắc nhở chúng ta rằng với người phải đem lòng yêu thương, giúp đỡ chân thành, không vụ lợi, và với chính mình phải giữ tâm thanh tịnh. Trong mọi việc làm, nếu không có ý niệm tư lợi thì là thanh tịnh; chỉ cần

xen một chút tư lợi thì không còn thanh tịnh. Nghe vậy, nhiều người cho rằng không làm được, nhưng theo tôi, chắc chắn làm được nếu có quá trình rèn luyện.

Trước đây, khi làm việc gì chúng ta thường nghĩ đến lời lỗ, hơn thua, được mất; thì nay hãy tập dần buông bỏ những suy nghĩ ấy, nỗ lực làm những việc tốt đẹp cho cộng đồng và xã hội. Thế gian có câu: “*Ăn cơm nhà mà đi lo việc người ta*” — câu nói giản dị nhưng thể hiện rõ tinh thần hy sinh, phụng hiến, tận tâm vì người khác.

Hòa Thượng nói: “***Không luận là học vấn gì, Phật đều muốn truyền lại cho chúng sanh chúng ta.***” Phật là bậc thầy vô điều kiện. Giáo huấn của chư Phật, Bồ Tát, Thánh Hiền đã tồn tại hàng nghìn năm vì đó là chân lý, nên có thể vượt qua thời gian và không gian; tà tri, tà kiến thì không thể như vậy. Dù có lúc Phật pháp tưởng chừng không trụ vững, nhưng thực chất vẫn tồn tại vì đó là chân lý. Người bài bác, phỉ báng là do không hiểu; khi có người thật hiểu, thật hành thì Phật pháp vẫn được duy trì và phát triển.

Như chuẩn mực Thánh Hiền và Văn hóa Truyền thống mà chúng ta đang học, từng có nhiều người cản trở, phá hoại. Tuy nhiên, nhờ nhiều gia đình thực hành theo các chuẩn mực ấy mà gia đình họ thay đổi, đạt được hạnh phúc, nên họ tiếp tục y giáo phụng hành. Chính vì vậy, sức lan tỏa của chuẩn mực Thánh Hiền và Văn hóa Truyền thống ngày càng mạnh mẽ, bởi chỉ có chân lý mới vượt qua được thời gian và không gian.

Hòa Thượng nói: “***Khi chúng ta cúng Phật thì phần nhiều là thân cận cúng dường Phật A Di Đà. Chúng ta nhìn thấy Phật A Di Đà thì liền nghĩ đến vị Thầy đã dạy chúng ta niệm Phật A Di Đà, cầu sanh thế giới Tây Phương Cực Lạc. Vị Thầy này là ai? Chính là Thích Ca Mâu Ni Phật. Báo ân Phật chính là phải nghe lời, làm theo.***”

Chúng ta hằng ngày tiếp xúc với giáo huấn của Phật, nhìn thấy hình tượng Phật là nhắc nhở chính mình phải tinh tấn, phải làm được những việc mà Phật đã làm. Đồng thời, chúng ta hướng đến mục tiêu trước hết là trở thành học trò của Phật, sau đó là trở thành Phật. Phật có một biệt hiệu là sư tử hống, ví lời pháp Ngài thuyết ra như tiếng gầm của sư tử; tiếng pháp ấy có thể làm cho chúng sanh giác ngộ, không đi vào đường tà, khiến đồ chúng của Ma không còn, nên Ma phải

khiếp sợ. Phật là sư tử Mẹ, chúng ta là sư tử con; sư tử Mẹ oai vệ thế nào thì sư tử con tuy còn nhỏ cũng mang dáng vẻ, uy dung ấy và bước đi oai vệ. Tiếng gầm của sư tử con vẫn là âm thanh của loài sư tử, chứ không thể là tiếng “éc” hay dáng đi của một chú lợn được.

Từ đây, mỗi người nên tự phản tỉnh: đã là người học Phật, học chuẩn mực Thánh Hiền thì phải có dáng vẻ của người học Phật, học chuẩn mực Thánh Hiền. Cũng vậy, trong đời sống thế gian, mỗi khi nghe những bài hát về Bác Hồ, chúng ta đều tự nhắc mình phải sống sao cho xứng đáng. Người xưa dạy: *“Thấy người Hiền, thấy người tốt thì mình phải biết sửa mình”*; sửa mình chính là noi theo những tấm gương hiền thiện ấy. Đệ Tử Quy nói: *“Thánh và Hiền dần làm được”*, nghĩa là dù hiện nay chúng ta còn rất xa Thánh Hiền, nhưng không phải là không thể đạt đến quả vị như các Ngài; điều quan trọng là chúng ta có nỗ lực để rút ngắn khoảng cách đó hay vẫn dậm chân tại chỗ.

Quán sát kỹ sẽ thấy rằng tuy chưa làm được việc gì lớn lao, nhưng chúng ta đã có tiến bộ rõ ràng. Hòa Thượng chỉ dạy rằng chỉ cần so sánh hình ảnh của mình trước và sau 3–5 năm học chuẩn mực Thánh Hiền là sẽ thấy sự khác biệt hoàn toàn. Phật pháp dạy: *“Y báo tùy theo chánh báo chuyển”*; y báo là khuôn mặt, hình dáng bên ngoài, còn chánh báo là nội tâm. Khi chánh báo chuyển, nội tâm đổi thay thì khuôn mặt, hình dáng và thậm chí hoàn cảnh sống xung quanh cũng sẽ chuyển đổi theo.

Trong nhiều năm qua, tại các khu đào tạo, những người xóm giềng đều ủng hộ và còn trở thành người trông nom khu vực, nhờ đó tài sản của các khu đào tạo được bảo vệ an toàn. Đó chẳng phải là sự chuyển đổi được hoàn cảnh sống xung quanh, tức là chuyển đổi được y báo hay sao? Muốn có sự chuyển đổi như vậy, điều cốt yếu là chánh báo có chuyển hay không, tức là tâm mình có chuyển đổi hay không; tâm chuyển thì cảnh sẽ chuyển.

Hòa Thượng nhắc nhở chúng ta về việc cúng dường tượng Phật rằng: ***“Trước mặt tượng Phật có những đồ vật cúng dường, chúng ta nhất định phải hiểu rõ rằng các vật dụng ấy đều nhắc nhở chúng ta phải tỉnh tấn, không được giải đãi. Trong việc cúng dường, hương và hoa là rất phổ biến. Nếu cho rằng cúng hoa là để Phật Bồ Tát hưởng thì đó là sai lầm. Kinh Phật dạy rằng hoa biểu trưng cho việc tu nhân, nhắc chúng ta phải tu nhân thiện. Đối với việc cúng***

đường quả, quả không phải dâng lên để Phật ăn; nhìn thấy hoa quả là nhắc nhở rằng hoa là nhân thiện, quả là quả thiện, gieo nhân thiện nhất định sẽ gặt quả thiện”.

Lời phân tích của Hòa Thượng có chỗ nào mê tín không? Trong xã hội này, có rất nhiều người cho rằng học Phật là mê tín. Khi chúng ta thấu hiểu, Thích Ca Mâu Ni Phật dạy chúng ta sống trong mỗi thời đại đều phải trở thành những người tích cực. Hòa Thượng từng nói đó là những con người dũng mãnh tinh tấn một cách đặc biệt, không hề mệt mỏi. Vì sao không mệt mỏi? Vì họ không làm bằng thân, mà làm bằng tâm. Thậm chí, chẳng có cái tâm nào vì không dính vào phân biệt vọng tưởng chấp trước. Hòa Thượng dạy: *“Việc tốt cần làm nên làm, không công không đức”*, vậy thì mệt chỗ nào?

Người khác có thể nói: *“Tôi làm việc tốt là để có được quả tốt”* là họ còn dính vào việc tốt. Trong khi đó, như lời Hòa Thượng chỉ dạy, chúng ta đều làm mọi việc tốt mà không hề nghĩ đến việc phải có công đức, phải có phước báu mới làm. Không nghĩ đến không phải là không có, không nghĩ đến nhưng vẫn có công đức và phước báu, thậm chí có còn nhiều hơn. Thế gian vì lợi mà làm, họ tưởng rằng lợi đó rất lớn nhưng thật ra rất nhỏ. Còn người không vì lợi mà làm thì khi lợi đến, còn lớn gấp năm gấp 10 lần.

Rau và đậu phụ bấy lâu này chúng ta làm ra là để tặng. Người thế gian nói rằng: *“Cho hoài thì lấy gì mà cho”*, vậy mà đến nay, chúng ta vẫn cho đi một cách mạnh mẽ không hề bị giảm đi. Hiện tại chúng ta đã có 27 lò đậu, sau Tết, sẽ có thêm các lò đậu ra đời, làm đậu để tặng. Có những lò chúng ta tài trợ nguyên liệu cho họ làm nhưng phần nhiều là các lò đều tự lực. Nhưng chúng ta thấy rằng chúng ta càng làm, càng mạnh mẽ, càng cho đi thì nguồn tài lực cũng càng mạnh mẽ. Giá trị của những sản phẩm chúng ta làm ra đều là tinh sạch, lá bắp cải, lá su hào, lá súp lơ hoàn toàn là sạch, không có phân hóa học hoặc thuốc bảo vệ thực vật.

Tôi nói ra như vậy là để mọi người hiểu rằng việc chúng ta làm phải thật tốt chứ không phải chỉ tốt trên hình thức. Nếu chỉ tốt trên hình thức thì kết quả không viên mãn. Đã tốt phải là tốt từ hình thức đến nội dung. Cho nên, Hòa Thượng dạy chúng ta rằng mọi việc làm phải *“chân thành, thanh tịnh, bình đẳng, chánh giác, và từ bi”*. Tuy chúng ta chưa đạt 100% 10 chữ mà Hòa Thượng dạy, nhưng đã

giống được 1-2%, rồi dần dần sẽ giống 2-3%, rồi giống đến 10%. Cho nên nhất định không được làm giả, không được làm sai.

Hòa Thượng nói: ***“Trước Phật chúng ta đốt đèn nền là biểu thị đốt cháy chính mình để soi sáng cho người khác. Đây chính là dạy chúng ta hy sinh phụng hiến, xả mình vì người. Hương nhang đại biểu cho Giới Định Tuệ. Giới Định Tuệ là chân hương, là hương của tánh đức”***. Đốt đèn là hy sinh phụng hiến vô điều kiện. Hình ảnh đèn nền nhắc nhở chúng ta phải tận tâm tận lực vì người khác mà lo nghĩ, vì người khác mà phục vụ. Tất cả các mùi hương, cho dù của kỳ hoa dị thảo, tuy rất thơm ngào ngạt, không thể bay khắp muôn phương, duy chỉ có hương đức hạnh là bay được ngược gió, bay khắp muôn phương.

Hôm qua, tại buổi tất niên của trường Kid's Smile, có một cặp vợ chồng cho biết chính nhờ Văn hóa Truyền thống mà đã cứu họ không đến bến bờ tan rã. Từ đây, tôi lại nhớ lại câu chuyện ở nước Mỹ, có một cặp vợ chồng đã li thân được 5,6 tháng, tuy là ở chung một nhà nhưng không ai nói chuyện với ai, họ đã đưa đơn ra tòa. Người vợ theo đạo Công giáo, còn người chồng là trưởng đạo tràng. Ngoài việc khác nhau về tôn giáo, trong cuộc sống vợ chồng còn có nhiều việc hục hặc nên không thể sống được với nhau. May mắn là khi tôi đến, tôi đã tổ chức tri ân Cha Mẹ, tri ân vợ chồng và đã cứu được cặp vợ chồng đó.

Cho nên, chúng ta học Phật, học chuẩn mực Thánh Hiền thì phải thật làm thì chân thật có kết quả. Làm giả tạo thì không có kết quả thật. Người ngày nay làm giả rất nhiều, họ mượn nhãn hiệu của Phật Bồ Tát Thánh Hiền để trục lợi. Do đó, những người xung quanh họ không có kết quả tốt mà chính bản thân họ cũng không có kết quả tốt.

Hòa Thượng tiếp lời: ***“Tất cả những vật dụng cúng dường nơi tượng Phật, quan trọng nhất là cúng nước trong. Tốt nhất là dùng ly pha lê đựng nước vì nó trong suốt. Nước biểu thị cho sự thanh tịnh, sự bình đẳng. Nhìn thấy nước, tâm chúng ta phải thanh tịnh, phải bình đẳng như nước vậy. Do đó, chúng ta không cúng nước trà hay nước có màu, là ô nhiễm, là không thanh tịnh. Tất cả vật dụng cúng dường nơi Phật tượng đều là biểu pháp. Việc này chúng ta phải hiểu cho rõ!”***

Phần nhiều người ta không hiểu. Có lần tôi đến Hà Nam chia sẻ Phật pháp, có người nhắc tôi rằng ở đó, người ta cúng Phật từng tảng thịt heo. Sau khi, tôi chia sẻ 1,2,3 lần thì họ đã thay đổi. Trước đó không ai dạy cho họ biết điều đúng đắn nên những người dân quê rất chân chất này mới làm như vậy. Khi họ được nghe những lời chỉ dạy đúng đắn thì họ rất tôn trọng nên nghe lời và làm theo.

Điều quan trọng là những người làm giáo dục Phật Đà phải giảng giải để mọi người thấu hiểu. Người làm giáo dục chuẩn mực Thánh Hiền phải làm ra được tấm gương của Thánh Hiền, và cũng giảng giải cho họ thấu hiểu Thánh Hiền đã dạy và làm như thế nào. Từ đó họ biết đường để làm theo. Còn nếu nói một đằng, làm một nẻo thì người tiếp nhận không biết đường nào mà làm. Phật đã dạy chúng ta rằng: *“Tích tài thì tán đạo”*. Người học Phật mà tham tiền tài vật chất, coi những thứ đó như sinh mạng của mình, vậy thì đạo tâm ở đâu nữa? Làm sao có thể làm biểu pháp của người học Phật cho người khác bắt chước được?

Hòa Thượng chỉ dạy rằng bố thí pháp trong thời hiện đại không phải là in Kinh mà phải làm ra tấm gương, làm ra biểu pháp của một người tốt, làm ra biểu pháp của một người chân thật học Phật, chân thật học chuẩn mực Thánh Hiền để mọi người làm theo. Nếu chỉ nói cho dài dòng nhưng nói một đằng làm một nẻo thì chẳng ích gì. Cho nên học Phật không phải là mê tín và học chuẩn mực Thánh Hiền càng không phải là mê tín. Tư cách một Thánh Hiền thế gian từ ngôi vị thấp nhất là Quân Tử, rồi đến Hiền Nhân và đến Thánh Nhân, đã là *“Thấy lợi không màng, thấy khó thì dấn thân vào.”* Còn tiểu nhân, thấy lợi thì mờ mắt./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!